

Zevende Nederlandse Bosinventarisatie

2017-2021

WOt-special 10

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

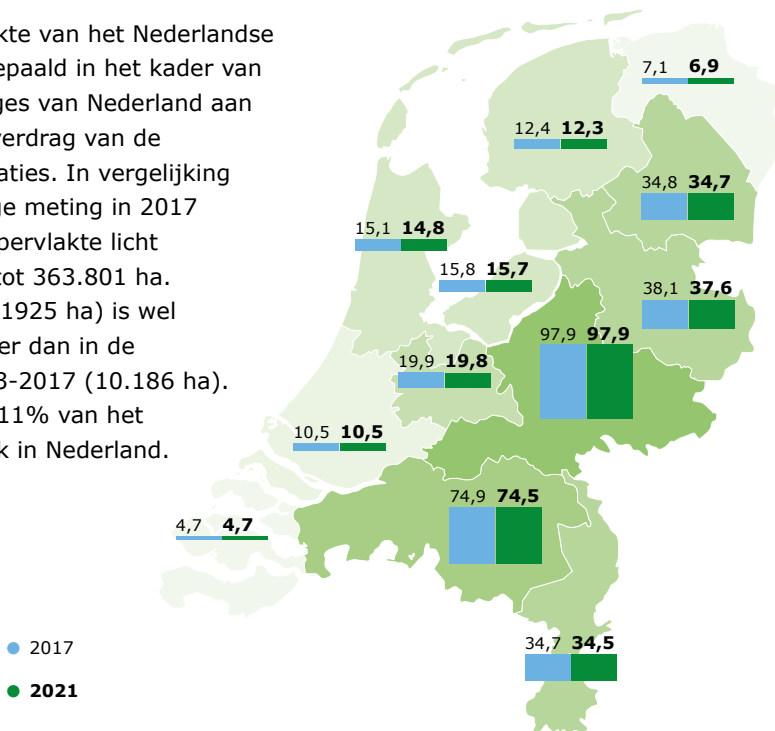
De Zevende Nederlandse Bosinventarisatie (NBI-7) is in de periode 2017-2021 uitgevoerd om gegevens te verzamelen over de huidige staat van het Nederlandse bos. In totaal zijn op 3197 steekproefpunten metingen verricht. Op al deze punten is gekeken naar o.a. de bossamenstelling, leeftijd, diameter, verjonging en vitaliteit. In deze folder worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd.

Waar mogelijk zijn vergelijkingen opgenomen met eerdere inventarisaties, met name de Zesde Nederlandse Bosinventarisatie (NBI-6) uitgevoerd in de periode 2012-2013, het Meetnet Functievervulling (MFV) uit de periode 2001-2005 en de Houtoogst Statistiek en Prognose oogstbaar hout (HOSP) uit de periode 1985-1997. Deze vergelijkingen moeten vooral worden gezien als een trend, omdat de inventarisaties met name vóór het jaar 2000 onderling verschillen in opzet, werkwijze en definities.

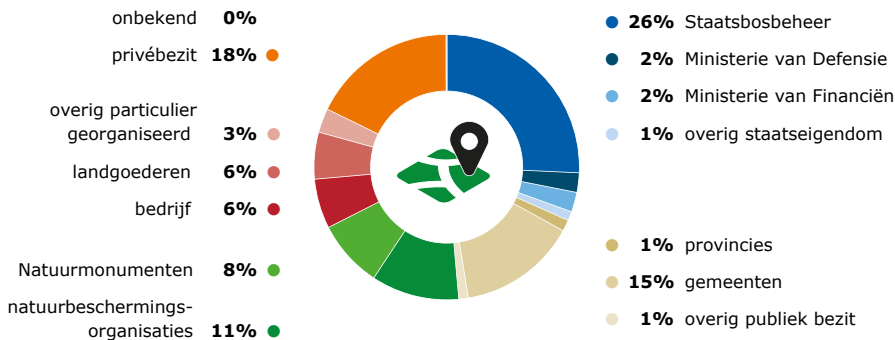
Oppervlakte bos

De oppervlakte van het Nederlandse bos wordt bepaald in het kader van de rapportages van Nederland aan het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties. In vergelijking met de vorige meting in 2017 is het bosoppervlakte licht afgenomen tot 363.801 ha. De afname (1925 ha) is wel een stuk lager dan in de periode 2013-2017 (10.186 ha). Bos beslaat 11% van het grondgebruik in Nederland.

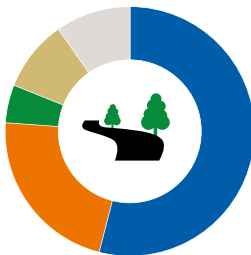
Eigendom

De eigendomssituatie is sinds de vorige inventarisatie niet noemenswaardig veranderd. Staatsbosbeheer blijft de grootste boseigenaar met een aandeel van 26%.

Beheervorm

Ruim de helft van het Nederlandse bos blijft opgaand gelijkjarig bos. Het aandeel ongelijkjarig bos stijgt echter wel aanzienlijk (van 15% in de NBI-6 naar 22% nu), terwijl het aandeel gelijkjarig bos afneemt (van 61% in de NBI-6 naar 52% nu).

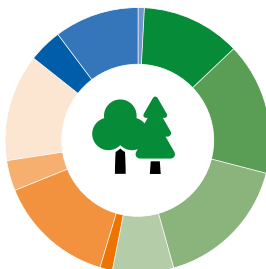

- **54%** gelijkjarig bos
- **22%** ongelijkjarig bos
- **5%** bijzondere bosvormen (hakhout, griend, parkbos e.d.)
- **9%** overige beplantingen (landschappelijk, lanen, houtwal e.d.)
- **10%** niet bezocht

Mengvorm

De bossen worden steeds gemengder, met name ten koste van ongemengde naaldboomopstanden. Voor het eerst sinds de metingen zijn begonnen zijn er nu meer loofbomen dan naaldbomen gemeten.

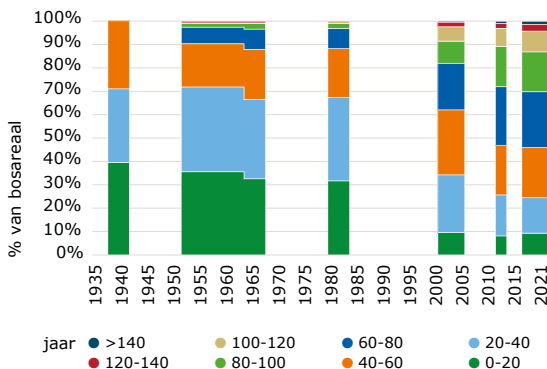
- geen levende bomen **1%** ●
- niet bezocht/ontbost **10%** ●
- open/jong **4%** ●
- naald gemengd met loof **13%** ●
- gemengd naald **4%** ●
- ongemengd naald (<20%) **14%** ●
- ongemengd naald (<1%) **2%** ●

- **12%** ongemengd loof (<1%)
- **16%** ongemengd loof (<20%)
- **17%** gemengd loof
- **7%** gemengd loof met naald

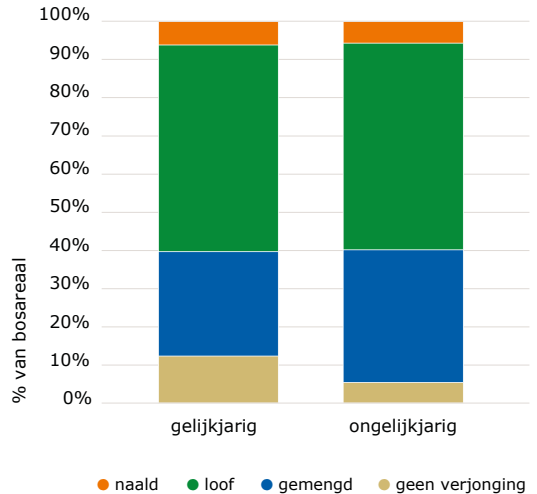
Leeftijden

Het Nederlandse bos wordt sinds de Tweede Wereldoorlog steeds ouder en er komen steeds meer dikke bomen voor. Naaldbos is nu gemiddeld 71 jaar oud, terwijl loofbos gemiddeld 60 jaar oud is. Jong bos (<20 jaar) is sinds de eerste bosinventarisatie in 1938-1942 afgenomen van bijna 40% naar 9% nu.

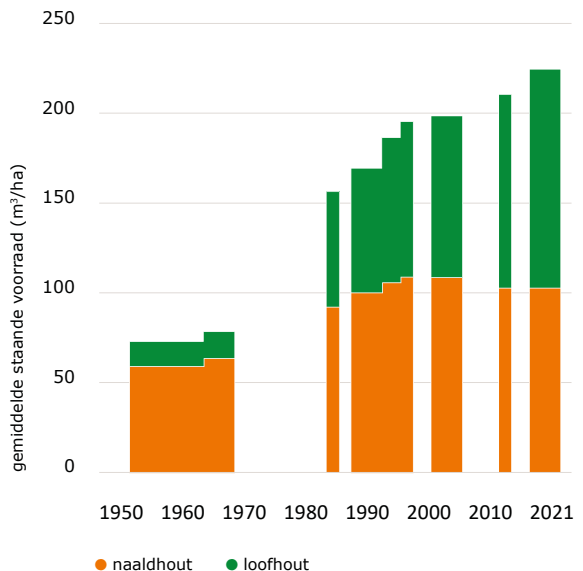
Verjoning

In de NBI-7 is de hoeveelheid verjoning geschat (bomen met een diameter op borsthoogte van <5 cm, maar met een hoogte >50 cm). Op de meeste punten werd alleen verjoning van loofhoutsoorten aangetroffen, slechts op 6% van de punten bestond de verjoning alleen uit naaldhoutsoorten. Opvallend was dat op ruim een derde van de punten verjoning van Amerikaanse vogelkers werd aangetroffen.

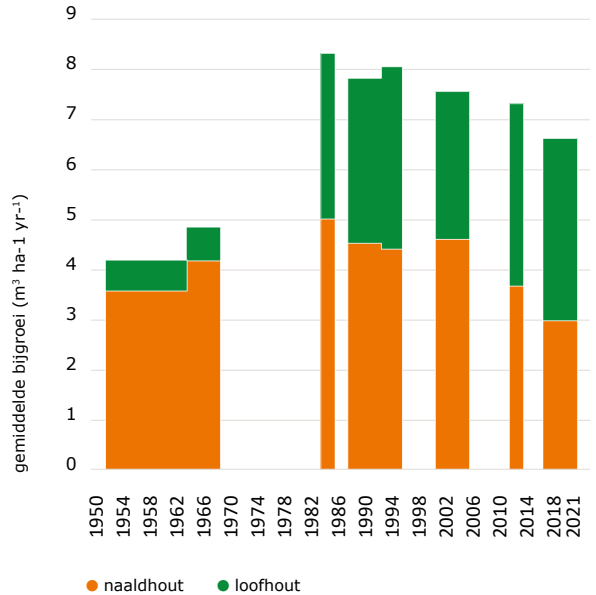
Gemiddelde staande voorraad

De levende voorraad hout is gestegen van 198 m³/ha in 2001-2005 naar 224 m³/ha in de NBI-7. Staand dood hout is toegenomen van 4,6 naar 10,0 m³/ha en liggend dood hout is toegenomen van 5,4 naar 9,2 m³/ha. Het aandeel van bijna alle soorten naaldbomen in de levende voorraad is gedaald. Daardoor vormen naaldbomen als geheel nu 46% van de levende voorraad tegen 55% in het MFV. Een uitzondering op de toename in loofhout is de es, die juist afneemt.

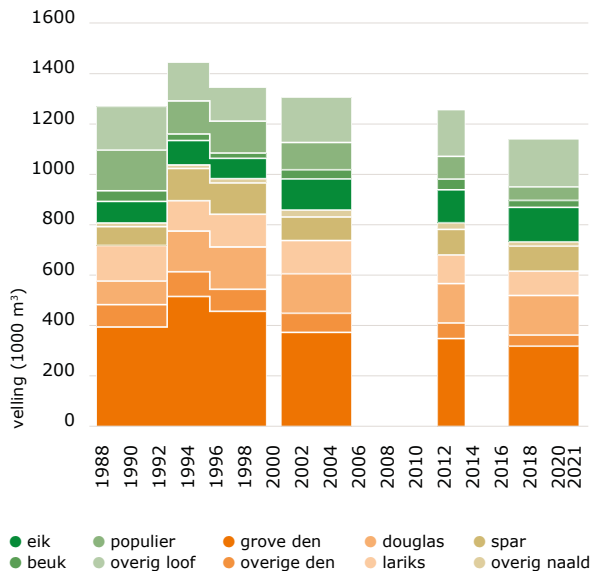
Bijgroei

De gemiddelde bijgroei is iets gedaald, namelijk van $7,2 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1} \text{ jr}^{-1}$ in de NBI-6 naar $6,6$ in de NBI-7. Vooral de teruggang van douglas en es valt op. Douglas heeft waarschijnlijk te lijden gehad van droogtestress, terwijl het bij es een direct gevolg is van essentaksterfte. Ook andere naaldboomsoorten lijken last te hebben van de droogte, want in naaldbos nam de bijgroei af van $8,1 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1} \text{ jr}^{-1}$ in NBI-6 naar $7,0 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1} \text{ jr}^{-1}$ in NBI-7.

Oogst

Jaarlijks wordt naar schatting ongeveer 1,15 miljoen m^3 hout geveld (van $3,4 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1} \text{ jr}^{-1}$ in NBI-6 naar $3,1 \text{ m}^3 \text{ ha}^{-1} \text{ jr}^{-1}$ in NBI-7). Daarvan wordt ruwweg twee derde geveld in naaldbossen en een derde in loofbossen. Over het algemeen hebben de loofboomsoorten een lager aandeel in de velling dan verwacht mag worden op grond van het aandeel in zowel oppervlakte als bijgroei. Bij naaldboomsoorten geldt het omgekeerde.

Colofon

WOT-special 10 is een publicatie van de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen University & Research. Deze publicatie betreft de belangrijkste resultaten van de Zevende Nederlandse Bosinventarisatie. De publicatie is gebaseerd op WOT-rapport 142 'Zevende Nederlandse Bosinventarisatie; Methoden en resultaten'.

Uitgave: WOT-special 10, WOT Natuur & Milieu

Auteurs: Mart-Jan Schelhaas, Sandra Clerkx & Bas Lerink

Vormgeving: Wageningen University & Research, Communication Services

Fotografie: Jan den Ouden (cover), Shutterstock

p-ISSN 2667-1255 / e-ISSN 2667-1263, DOI: 10.18174/575334,

BAPS-projectnummer: WOT-04-009-046

Postbus 47, 6700 AA Wageningen | T (0317) 48 54 71 | E info.wnm@wur.nl

© 2022 Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Deze publicatie is gratis te downloaden van www.doi.org/10.18174/575334 en van www.wur.nl/wotnatuurenmilieu

- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van deze uitgave is toegestaan mits met duidelijke bronvermelding.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor commerciële doeleinden en/of geldelijk gewin.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor die gedeelten van deze uitgave waarvan duidelijk is dat de auteursrechten liggen bij derden en/of zijn voorbehouden.

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

De reeks WOT-specials is een uitgave van de Wettelijke Onderzoekstaken (WOT) Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen University & Research. Een WOT-special bevat resultaten van onderzoek op een voor de doelgroep zo toegankelijk mogelijke wijze. De maatschappelijke discussie waarbinnen en waarom het onderzoek is uitgevoerd, evenals de beleidsrelevantie en mogelijk de wetenschappelijke relevantie van de resultaten komen daarbij nadrukkelijk aan de orde. Onderzoek van de WOT Natuur & Milieu wordt gefinancierd door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). WOT-special 10 is gemaakt conform het Kwaliteitshandboek van de unit WOT Natuur & Milieu.

De WOT Natuur & Milieu voert wettelijke onderzoekstaken uit op het beleidsterrein natuur en milieu. Deze taken worden uitgevoerd om een wettelijke verantwoordelijkheid van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) te ondersteunen. We zorgen voor rapportages en data voor (inter)-nationale verplichtingen op het gebied van agromilieu, biodiversiteit en bodeminformatie, en werken mee aan producten van het Planbureau voor de Leefomgeving zoals de Balans van de Leefomgeving.